

Sivas Valiliđi Halk Eđitimi Başkanlığı Yayınlarından : 5

KÜLHAŞZADE
RAHMI

İBRAHİM ASLANOğLU

İBRAHİM ASLANOğLU

KÜLHAŞZADE
RAHMİ

1 9 6 7

Külhaşzade
R a h m i

Bu Kitap 1967 yılında Sivas - Doğuş Matbaasında
basılmıştır.

Ö N S Ö Z

Bir ay evvel Halk Eğitim Başkanlığının aracılığı ile yayımladığımız (Âşık Seyit Türk)e ait şiir kitabının ön sözünde diğer Halk Şairleriyle ilgili kitapların da sıra ile çıkarılmasını temenni etmiş ve bu kararda bulunduğumuzu belirtmiştim.

Çok kısa bir zaman sonra öğretmen İbrahim Aslan oğlu (Külhaşzade Rahmi) ile bizleri yine muhterem Sivaslıların ve Türk sanatseverlerinin huzuruna çıkardı.

İlk kitabın mevzuu olan (Âşık Seyit Türk), yaşayan bir şairimizdi. Bu defa hayatta olmayan bir değerimizi Sivaslılara tanıtıyoruz.

Çileli bir ömrün sahibi olan Şair Rahmi, sağlığında hiç kimseden devamlı yakınlık görememiş bir halk sanatçısıdır. Maddî hayatını sefaletle geçirmiş, his hayatını ise cevapsız kalan aşklar, tatmin edilmeyen ince duygularla dolurmuştur. Şair, ömrünü göz açıp kapayacak kadar kısa bir zamana sığdırmış, bu kısa devrede bize pek çok şey bırakmıştır. Kırgın, küskün ve içli bir hayat sürerek günlerini tüketmiştir.

Külhaşzade Rahmi'nin hayatında bulamadığı yakın ilgiyi biz ölümünden 56 yıl sonra göstermek suretiyle ona karşı borçlu olduğumuz bir vazifeyi yerine getirmeyi düştük.

Bu kitapla şiirlerini gönlümüzde tazeleyecek, ruhunu benliğimizin derinliklerinde hissedeceğiz. Onu içimizde yaşayarak, etrafımızı saran manevî varlığına şöyle sesleneceğiz: Seni şimdi daha iyi tanıyor, daha iyi anlıyoruz. Sağlığında sana ilgi gösteremiyenleri bağışlaman için bu kitapla manevî huzuruna çıkıyoruz.

ruhun sükun bulsun!

VEFİK KİTAPÇIGİL

Sivas Valisi

H A Y A T I

Rahmi, Savaş'ın Külhaşoğulları adı ile tanınan eski bir ailesinden İbrahim Sadeddin Efendini'nin oğludur. Mahmut Kemal Beye göre 1291, Vehbi Cem Aşkun'a göre 1295 yılında doğdu. Küpeli köyü ile ilgileri olduğu için çocukluğunun bir kısmını orada geçirdi.

Hassas ve şair yaratılışlı idi. Bir gece rüyasında Küpeli Baba'yı gördü. Elinde bir dolu Rahmi'ye yanaştı, onu içmesini söyledi. O da pirin verdiği badeyi hemen başına daktı. Uyandıği vakit kendinde bir başkalık hissetti. Söylemek, içini dökmek, sevmek, doyusuya sevmek istiyordu. Bu sevgi eksilmek bilmiyor, günden güne artıyordu. Çünkü gözünü yakan ve gönlünü kavuran ateş, kul ateşi değil, Yaratan'ın ateşiydi. Nasıl biter, nasıl tükenirdi? Onu yakından tanıyanlar: «Allah deyince vecde gelir, Muham-

met deyince hüngür hüngür ağlardı» diye anlatırlar. Bu vecd, bu aşk ve bu hassasiyet değil miki onu küçük yaşta şair edip ortaya attı..

Böylece aradan yıllar geçti. Fakat bir türlü Kúpeli Baba'nın sunduğu dolunun lezzetini unutamadı. Onu şarap ta aradı bulamadı, esrarda aradı çare olmadı. İçtikçe coştı, coştukça söyledi. Üstelik bir de kadına tutulunca ipin ucunu tamamen koyverdi. Saz, söz, aşk, özlem, rakı, şarap, afyon, esrar hepsi bir adamın yakasına yapışırsa insanı kendi halinde bırakır mı? Bu yüzden, öğüt verenlere düşman kesildi:

Devâm—1 ömrümü müciptir anla, pendi bırak;

Efendî bâdeyi, sâkiyi, sâzı terk edemem.

Fazla bir geliri yoktu. Reşit Âkif Paşanın «Sivas Gazetesi muharriri» sıfatı ile bağladığı 300 kuruş maaşla ancak geçiniyordu. Hassas ve narin yaratılışlı olan vücudu, bu kadar işkenceye uzun müddet tahammül edemedi. Çok genç bir yaşta mum gibi eridi ve söndü. Ölüm tarihini Mahmut Kemal Bey 1328, Vehbi Cem Aşkun ise 1336 gösteriyorlar. Sivas Nüfus Dairesindeki araştırmalarımın sonucuna göre, 1293 yılında doğmuş, 17 Mart 1327 de ölmüştür. Bu tarihler Miladi 1877 — 1911 e tekabül eder. Demek ki öldüğü vakit 34 yaşında idi.

Rahmi'nin babası Sadeddin, annesi Emine, karısı Mevlüde'dir. Çocuğu olmamış, karısı Mevlüde'den de boşanmıştır.

Mahmut Kemal Bey, içkiye karşı düşkünliğini kastederek «Bi—şuur» diyor. Bunu söylerken hiç mi kaderin ve tesadüflerin etkisini düşünmüyor? Bir noktada ihtiyarın elde olamayacağını neden kabul etmiyor? Gerçekten şuur suz olsaydı, böyle güzel şiirler yazmasına imkân olur muydu? Sözü'nün bir yerinde. «Bade denilen en mühlik mikrop, en ziyade istidat erbabına musallat oluyor. Erbabı istidat arada, o kaatil mikroptan nefsinı kurtarabilen nadirdir» diyor. Madem ki böyle, o halde suçlama neden?

Yine bir yerinde de şu fikri ileri sürüyor: «Badii helâk olan badeye, canlarını bağışlayan liyakat sahiplerine bitta bi acınır. Onlarla beraber acınmağa lâıyk olanlardan biri de biçare saz (Musiki)dir. Esasen ruhu tezkiyeye, ahlâkı tasfiyeye hâdim olan sazın talii nâsazı, onu — sakii mülâ yim meşreble el ele vererek — badeye hizmetçilik etmek derekesine indirmiştir.

«İlmi şerif olan zavallı musikiyi ilmi sahif haline ko yanlara ,onu ihıyayı huşe' değıl, imhayı huşe alet etmek is teyenlere o, hiç bir zeman hakkını helal etmiyecektir.»

Ne diyelim, anlayışa göre değışir.

Rahmi onun dediğı gibi ne cahil, ne de şuursuzdur. Her sözü'nü yerinde, güzel ve cesaretle söylemesini bilmiştir. Ne olurdu, akıllı geçinenlerimizin çoğı, en az onun ka dar şuurulu olabilselerdi.

Rahmi'yi en iyi anlıyan, teşvik ve himaye eden Reşit Âkif Paşadır. Aslında hevesli, fakat zayıf bir şair olan Pa şa, yazdığı şiirleri herkesin tanzir etmesini isterdi. Bu bel

ki de, bir çeşit kendi kendini avutmaktı. Fakat ne olursa olsun, şairlere olan sevgisi katkısız ve karşılıksızdı. Rahmi, iltifatına mazhar olanların başında gelir. Onu Mütevelli Zade Ömer İhya, Lise Edebiyat Öğretmeni Galip vb. takip eder.

Reşit Âkif Paşa Meşrutiyetin ilânı ile Sivas'tan ayrıldı. Amma uzun zaman Sivaslı'nı gönlünden ayrılamadı. Yeri ne gelenler eyyamcı kimselerdi. O boşluğu dolduramadılar. Mehmet Emin bile küçük işlerin insanı olmaktan ileri geçemedi. O terbiyeli, o hassas, o hürmetkâr Rahmi dahi, gün geldi onunla «Türkücü Vali» diye alay etmekten kendini alamadı.

Hepsi bir yana... Amaç, Mehmet Emin'i hicvetmek değil, büyük hâmisinin değerini tebarüz ettirmektir. Çünkü onun yokluğu Rahmi'ye hayatın acısı ile beraber, zehrini de tattırdı. Önce sevdiği kadından, sonra dost çevresinden, daha sonra da sağlığında oldu...

Hayatı hakkındaki konuyu, yıllar önce söylediğim şu cümle ile bitirmekten kendimi alamıyorum: Onu içki değil, içlilik mahvetti...

ŞİİRLERİ

Rahmi şiirlerini hem hece, hem de aruzla yazdı. Her ikisinde de hislerini rahatça ifade edebildi. Kuvvetli bir öğrenim görmemiş olmasına rağmen, hayatta kendini iyi yetiştirdiği şiirlerinden anlaşılıyor. Allah ve Peygamber sevgisinin yanında, onda yurt ve millet sevgisi de çok üstündür.

Meşrutiyeti alkışlayan ve 31 Mart olayını tel'in eden şiirleri ne kadar güzeldir...

Çok yazık ki, şimdiye kadar esaslı bir surette tanıtılmadı. Ondan ilk defa bahs eden, İbnülemin Mahmut Kemal İnal'dır. Ünlü eserinde, (1) Samih Fethi Beyin (M. Turhan Tan) verdiği bilgiye dayanarak hayatını kısaca anlattı. Bir kaç şiirini örnek verdi. Sonra Vehbi Cem Aşkun, «Sivas Şairleri» adlı eserinde onun verdiği bilgilere yenilerini kattı (2) Ben de iki ayrı yazı ile bilinmiyen şiirlerini yayınladım. Bazı nükte ve hicivlerini nakl ettim. (3) Hakkında başka söz söyleyen olmadı.

Olması da kolay kolay mümkün değil. Çünkü yaşayışı ile derbederliğin acınacak bir örneğini veren şair, şiirlerini küçük bir deftere olsun yazmamıştır ki... Ölümünden sonra bu iş daha da zorlaştı. Bazı meraklı dostları bulabildiklerini toplamağa çalıştılsa da, o da kapanın elinde kaldı. Rivayete göre, bu derlemeyi Samih Fethi Bey yayınlamak üzere götürmüş. Ne yapmış, şimdi nerededir, bilen yok?

Ben Tokat'taki mecmualardan derlediğim şiirleri Vehbi Cem Aşkun'a vermiştim. O da «Sivas Şairleri»nde yayınladı. Fakat bazı mecmualar kurşun kalem ile yazılı ol

(1) İbnülemin Mahmut Kemal İnal, Son Asır Türk Şairleri, Cüz: 8 Sah. 1343

(2) Vehbi Cem Aşkun, Sivas Şairleri, sayfa 289

(3) İbrahim Aslanoğlu, Ülke Gazetesi, yıl: 1950

İbrahim Aslanoğlu, Yayla Dergisi, Sayı: 6

duğu için bazı kısımları silinmişti. İyice okuyamadım. Ayrıca Őu hususu da tebarüz ettirmeliyim ki, o mecmualar da Çankırı'lı Zahmi'nin bir hayli Őiiri vardı. İmlâ yakınlığı dolayısıyla Zahmi'ninkiler Rahmi'ye karışmış olabilir. Zahmi'nin divanı yayınlanmadığından doğrusunu tesbite imkân yok. Rahmi'nin olduğuna yüzde yüz inandığım Şiirler, eski Kızılırmak Gazetesinde yayınlanmış olanlarla, Ömer İhya'nın kitabında ve perişan evrakı arasında bulduklarımıdır. Sivas Müzesindeki el yazması levhalardan kopye ettiklerimizle, Mahmut Kemal İnal'ın verdiği örneklere de itimat edilebilir.

Bunları başlık adları ile aşağıda gösteriyorum:

Kızılırmak'tan:

Nâ't, Askerlere, Severim, Hürriyet Kahramanlarına, İttihat ve Terakki Cemiyetine, İttihat manzumesi, Yıldız'ın celladına, Nâkâm'a, Etmeyin, Cehalettir, Zamanıdır, İstigrak, Olur, Aşk olsun, Ey şanlı vatan, Mart Otuzbir, Fezeyan, Hükümeti Meşruta, Hürriyet destanı, 4, 5 ve 6. dörtlükler.

Mahmut Kemal İnal'dan:

Ağlatır beni, Taşlama, Gönlüm gözüm, 1. dörtlük.

Ömer İhya'dan:

Mersiye, Galip için, Evvel yâr idi

Müzedeki el yazması levhalardan:

Medet, Hazreti Şems

Ahmet Rindi'den:

Tahassür, 3. dörtlük

Vehbi Cem Aşkun'dan:

Münâcat, Fahriye, Yoğumuş, Sakinâme, Emin olsun ki Bulgar, Türkücümüz, Nazire, Etmedim etmem yine, Senki câna, Hakikat lâzım insana, Bir fincan yeter, Arar, 2. dört lük.

N Ü K T E L E R İ

Rahmi şair olduğu kadar kuvvetli bir hicivci ve nüktedandır da. Halkın ağzında dolaşanlardan işte birkaç örnek:

Zamanın şeyhlerinden birisi bir Ermeni kızına tutulmuş. Sokakta kızın arkasından giderken kendi kendine:

— Yarabbi şu kıza iman ihsan et, Müslüman olsun da alayım. Müslüman olsun da alayım.

Der dururmuş. Bunu işiten Rahmi, Şeyhin saflığına dayanamayıp:

— A Şeyhim, demiş; bir iş için Allaha bu kadar yalvarmağa ne lüzum var? Eğer o Müslüman olmak istemiyorsa, sen gâvur ol. İş olur biter.

**

Zaralı Tufan Beyi herkes tanır. Vaktile Nuh adında şakacı bir arkadaşı varmış. Tufan Bey de öyledir ya... İki si bir araya geldi mi alır, satar, vurur, kırar, asar, keserlermiş. Onları giyaben tanıyan, fakat nedense bu hallerine içlerliyen Rahmi, duygusunu şöyle açığa vurmuş:

Hüda isterse eğer bir mülkün viranını,
Önce Nuh'u gönderir, sonra da Tufan'ını.

**

Rahmi içkide olduğu kadar da dindarlıkta da müfrittir. Aşağıdaki anı onun bu haline güzel bir tanık olabilir:

Bir kış günü arkadaşları ile bahçede dolaşırken, içlerinden biri üzeri buz tutmuş olan havuzu göstererek:

— Rahmi, Allah için kendini bu havuza atar mısın?

Deyince, daha sözün sonunu dinlemeden kendini gürp diye havuza atıvermiş. Buzların altından zorla çıkarmışlar. Bir taraftan titriyor, bir taraftan da «Allaha çok şükür, Allaha çok şükür» diyormuş.

— Delinin zoruna bak, kızacağına şükr ediyor...

Diyenlere, boynunu bükerek şu karşılığı vermiş:

— Ya bu sözü bana Abdülvehabı Gazi'nin tepesinde iken söyleselerdi?

*
*

Büyük hâmisî Reşit Âkif Paşadan sonra Sivas'a gelen Vali Hâzım Beyden ilgi görmemiş olacak ki, içinin bütün yangısını ve hincını şu iki mısra ile açığa vurmuş:

**Halef olmakla Reşit Âkif'e, Hâzım geldi;
Bir Müşirin yerine sanki Mülâzım geldi.**

M Ü N Â C A T

Tariykindir cihanda tuttuğum yol gayrı râhum yok
Aman Yârabbi senden başka bir yâr—i penâhum yok

Şeriykin olsa böyle intizâm olmazdı âlemde
İlâhî birsin aslâ birliğinde iştibâhum yok

Benim puthâneye girsem de mescûdum yine sensin
Bilyorsun ki senden başka hâşâ bir İlâhum yok

Düşerse şânına mahrûm-ı âmâl eyle Yârabbi
Benim âlemde senden başka bir ümmîd-gâhum yok

Fiğan ü âhum ilân etse de âşıklığım (Rahmî)
Yine isbâta dîdeden sadık başka serâhum yok

N Â ' T

— Dahilek ya Resûlullah —

Senin sâyende olmuşlar mtikerrem yâ Resûlullah
O âdemle bütün ebnâ-yı âdem yâ Resûlullah

Senindir münkirin zât—i pâkin put—perestlerde
Senünçün halk olunmuş çünkü âlem yâ Resûlullah

Olup meftûn-i şânın ümmetinden oldu mürseller
Eğerçe bildiler senden mukaddem yâ Resûlullah

Îtâb-i «Lenterâni»den o gün meyûs olan Mûsa
Seni görseydi olmaz mıydı hurrem yâ Resûlullah

Onu ki bî-peder zanneyliyenler pek yanılmışlar
Senin nûrundu rûh-i ibn-i Meryem yâ Resûlullah

Sarây-i lâ-mekâna dâhil oldun mahremiyetle
Kim oldu sen gibi Allâha mahrem yâ Resûlullah

Nasıl aşkınla meczûb olmasın (Rahmî)-i nâlânın
Felek aşkınla devr etmekte her dem yâ Resûlullah

M E D E T

Açılsın gönlümün pası
Çıkar âsâr ü Sıvası
Taşa ezdirme elması
Medet yâ Şemsi Sıvası

Serâbı hep su sandım ben
Meyl içtim ki kandım ben
Yeter hübâne yandım ben
Medet yâ Şemsi Sıvası

Gönülde aşk olup sevda
Gözünde kalmasın Dünya
Beni kıl vâsıl—ı Mevlâ
Medet yâ Şemsi Sıvası

Verip bir yol tariykattan
Haber et sırrı vahdetten
Beni kurtar bu hasretten
Medet yâ Şemsi Sıvası

Bu (Rahmî) mest-i gaflettir
Yolu râh-ı dalâlettir
Bugün muhtâc-ı hîmmettir
Medet yâ Şemsi Sıvası

AĞLATIR BENİ

Yuvamı aradım bulamadım
Döndüm dolaştım deli yel gibi
Sen bir yaz güneşydin savuştun
Beni bıraktın bir gazel gibi

Ben bir koru idim bol ağaçlı
Zümrüt etekli hem yeşil taçlı
Gittin gideli ey güzel saçlı
Kurudum kaldım çamlıbel gibi

Sesini duysam Kızılırmak'ın
Binbir gam eder içime akın
O ses senin sesine pek yakın
Ağlatır beni bir kazal gibi

YOĞUMUŞ

Yürü ey bi-vefâ seni de bildim
Mâye-i renginde vefâ yoğumuş
Kalmadı gümânım nakşını aldım
Mızacında lutf ü atâ yoğumuş

Yoğuken ülfetim seninle ey yâr
Muhabbet suretin eyleyip izhar
Niçin ettin beni derde giriftar
Çünkü muradında vefâ yoğumuş

Vâde-i vuslatın bulup netice
Müyesser olmadı bize bir gece
Gitti hep çektiğim emekler hiçe
Bana aşk etmede vefâ yoğumuş

Bu divâne (Rahmî) abd-i sadıkın
Olmadı bir kerre vasla lâyıkın
Aşkınla hasta dil olan âşıkın
Derdine ebedî şifâ yoğumuş

TAŞLAMA

Hey koca göbek ak sakallı çocuk
Saçın beyaz amma yüreğin kara
Yetmez mi elli yıl ölüm uykusu
Sil çapaklarını kalk ışık ara

Şişirme enseni bol saman yiyip
Kırıtma sırtına hele çul giyip
Düşünsene bir yol ben neyim deyip
Bırak nalları da bir çarık ara

İnsanı doyuran bilgidir bilgi
Bilginin ardından geliyor sevgi
Ey ulu Tanrının kılı eşeği
Aç dolaşmayı koy bir azık ara

SAKİNÂME

Reftâr-ı dil pesendi
Kıldı küşâde sâki
Tak boynuma kemendi
Gel ver mezada sâki

Kadem hamide gamla
Pür oldu dide nemle
Etsem n'olur kalemle
Hâlim ifade sâki

Peymanesi boşaldı
Mahmure-i gam aldı
Lutf eyle ki bunaldı
Gönlüm ziyade sâki

Derdinle teşne mendim
Yok mu gönlünde derdim
Ancak benim efendim
Sensin burada sâki

Ben bir hane harabım
Menfuru şeyhü şabım
Müptelâ-yı şarabım
Ver bana bâde sâki

Rahm eylemez mi canan
Görmez mi vasla şayan
Ağlar mı (Rahmi) her an
Cevr-i cefada sâki

A S K E R L E R E

Askerlerimiz koğuşlarında
Mevlîd-i Nebî okuttular hep
Olmaz mı gönül bu silke bende
Fermân-ı celîlî tuttular hep

Binler yaşasın bu kahramanlar
Binler yaşasın bu devr-i râna
Inmekle zemîne âsumanlar
Olmakta bütün şu şîri gûya

Ey devr-i cedîd yâr-ı Hak'sın
Var çünkü bu dîne ihtirâmın
Âlemlere bir bahâr-ı Hak'sın
Ruh bahş ediyor sûbh ü şâmın

Her dem okuyor inip zemîne
Bu şîr-i nezîhî köhne eflâk
Ey şehîr-i güzîn ey Medîne
Ey hâfız-ı cism-i şâh-i levlâk

Sen arş-ı celîl-i Kibriyâsın
Bir dâr—ül—emânısın cihânın
Cibrîle de bir şeref fezâsın
Bir gülşenin o lâ-mekânın

1910

T A H A S S Ü R

Bahâr-ı neş'e efzâ geldi amma
Şitâ etmekte hâlâ hükmün icra

Çıkılmıyor soğuktan taşra asla
Sögüt yaprakları hep vird-i râna

Düşündükçe hemen bir kuş olup da
Tokat'a uçmak ister kalb-i şeyda

Tutup dâmânını mîr Celal'in
Felekten etmek ister arz-ı şekva

Ne yapsın neylesin biçâre (Rahmi)
Giribânım bırakmaz dest-i sevda

1910

SEVERİM

Lafzı sevmem meâlini severim
Beşerin ben kemâlini severim

Kaline dil verip de aldamam
Herkesin hüsn-i hâlini severim

Fart-ı neşvet mübeddelen gam olur
Neşvetin itidâlini severim

Yok dil-i ârifimde meyl ü sal
Çünkü yârın hayâlini severim

Edemem Garbe doğru atf-ı nazar
Ben bu Şarkın celâlini severim

Âfitâbın tulû-ı enverini
Kamerin de hilâlini severim

Bir hakikat esîriyim (Rahmi)
Ebr-i şavkın zılâlini severim

1910

H A Z R E T İ Ş E M S

Edep şartın gözet baş kesmeden gırme bu dergâha
Ki bir beyt-i Hüdâdır âsîtân-ı Hazret-i Şems'in

Açıktır bâb—ı mihmân perveri bir kimse red olmaz
Sezâdır ihtirâma hânedân-ı Hazret-i Şems'in

Bilirler mağrib ü maşrıktâ zâtın Müslümanlar hep
Serâser şöretli tutmuş cihânı Hazret-i Şems'in

Denirse âşıkâ Bağdat yakın bî-şüphe gerçektir
Gelir Bağdât-ı dilden âşıkân-ı Hazret-i Şems'in

Tedârik eyle bir hal (Rahmiyâ) tavsif için yoksa
Ne mümkün kal ile târifi şân-ı Hazret-i Şems'in

HÜRRİYET KAHRAMANLARINA

Elinde seyf-i celâdet yüzünde nur-ı zâfer
Parıl parıl yanıyor kahrâman—ı hürriyyet

Cenâb-ı Enver'e ben eyledikçe atf-ı nazar
Olur gözümde nümâ bir cihân—ı ulviyyet

Kim etti Enver ile hazret-i Niyâzi kadar
Bu mülk ü millete âlemde böyle bir hizmet

Vatan o şanlı Niyâzi'ye arz-ı hürmet eyler
Duâcıdır bugün âlemde serteser millet

Bugün o şehr-i Selânik bütün cihânı değer
Velî-ül nimetimizdir o şanlı cem'iyyet

Bütün emelleri bir hayr için izâle-i şer
O kahrâmanlara farz olmamış mıdır hürmet

Çekildi tâzim-i gaflet dağıldı ebr-i keder
Vatan tecelli-i irfanla oldu bir cennet

Er oğlu erler eder işte böyle vâz-ı eser
Zaman zaman yaşasın bû zamân—ı hürriyyet

1910

İTTİHAT VE TERAKKİ CEMİYETİNE

Ey Selânik erleri ey kahramanlar âferin
Siz bugün bir milleti zincirlerden âbâd ettiniz

Geçtiniz candan bütün ilân için hürriyeti
Âferin ey kahramanlar mülkü âbâd ettiniz

Oldu râzı sizden elbette bütün Osmânîyan
Kaldırıp hükm-i Hamîdi def-i bîdâd ettiniz

Âlemi bir dâr-ı millet bezm-i mâtem zân ile
Ah edip kan ağlayan bir halkı dilşâd ettiniz

Hep bu evlâd-ı vatan medyûn-ı şükrandır size
Yolda kalmışlardı şaşmakla siz irşâd ettiniz

Siz evet siz şem-i istikbâlîni bû milletin
Zulm-i sarsardan siyânetlerle ik'âd ettiniz

1909

YILDIZ'IN CELLADINA

Nâmını abdestsiz almazdık lîsâna biz niçin
Hak gibi tâzim ederdik Yıldız'ın cellâdına
Dinledikçe şevki artardı verâ—yı perdeden
Âşık olmuştu o zâlim milletin feryâdına
Hiç terahhum eylemez her an verirde aferin
İzzetin her lâhzada bin zulm—i nev—îcâdına
Tamtakır bir sandukı beklerdi Nâzır boş yere
Münhasırdı beyt—i mal mabeyninin efrâdına
Onlarındı saltanatlar rütbelere kâşâneler
Milleti satmıştı sanki oğluna dâmâdına
Kahramanlar toplanıp bu devri ilân ettiler
Hak yetiştirdi sızlanan bî—keslerin imdâdına
Müstebitlikle sitemkârlıkla kıldı iştihar
Âlemi Abdulhamit bir düşman etti âdına
Sonra bir fetvâ—yı şer'ile tutup hâl ettiler
Adı ü Hak verdi nihâyet zâlimin bî—dâdına
Biz bugün tevfiğ—i Hak'ka istinâden başladık
Bir harâb—âbâd olan mülkün yine âbâdına
Gözleri çıksın zaferyâb olmasın âmâlîne
Doğru gözle bakmayan kimse vatan evlâdına

1910

N Â K Â M ' A

Sen ey Nâkâm—ı hakgû bir Selâh—endâz—ı satvetsin
Senünçün korku yok bir kimseden şir—i celâdetsin

Sana ey kahraman zâbit kim asker olmaz âlemde
Vatançün can verir bir merd—i meydân—ı hamıyyetsin

Ricâl—ullah zahîrin dest—girindir emîn ol ki
Sana karşı duran kuvvet bulunmaz dest—i kudretsin

Nasıl lertzende olmaz pertevinden fırka—yı âdâ
Demâdem kan saçar bir seyf—i meslûl—i hakiykatsin

O memdûhun olan Ertuğrul'un öz oğlu sensin sen
Büyük vicdanlı bir Osmanlısın şâyân—ı hürmetsin

Şeb—i deycûr—ı ümmîd—i münevver bir sabâh ettin
Sana mâtuf nazarlar necm—i pertev bâr—i milletsin

Değildir âşık—ı fazl ü kemâlîn yalnız (Rahmi)
Bütün Osmâniyânın rûhusun bir başka âfetsin

1909

OLMAZ BANA

Tâir—î arşım zemînde âşiyân olmaz bana
Zevk için Yıldız sarâyı bir mekân olmaz bana
Âşık—ı şûrîdeyim cânandır ancak maksadım
Başka maksat sîned e rûh—i revân olmaz bana
Bâisi ancak budur âlemde âh ü nâlemin
Nûr—i vahdet istînar etmiş ayân olmaz bana
Kâinatı bir pula satmış kalenderlerdenim
Mesnød ü ikbal medâr—ı fahr ü şân olmaz bana
Bâna yâr oldukça ricâl—ullah asrın himmeti
Kimseden korkmam cihanda bîr ziyân olmaz bana
İlticâgâhım benim (Rahmi) Muhammet bâbidir
Başka bir yer merkez—i ümm—ü amân olmaz bana

EMİN OLSUN Kİ BULGAR

Emin olsun ki Bulgar savletinden korkmayız lâkin
Ziyandan korkarız bir kimseye vicdânımız vardır

Şehâdetten büyük bir rütbe yok bizce bu âlemde
Şerefli şanlı bir de gazilik ünvanımız vardır

Ölümden korkmayan bir milletiz meşhûr—ı devrânız
Bunu isbât için her yerde bin burhânımız vardır

Bizi kimdir çıkarmak isteyen meydân—ı cüretten
Hüdâ—yı kahramânız seyf—i hûn efsânımız vardır

E T M E Y İ N

—Arnavut kardaşlarım —

Siz de İslam biz de İslamızı bunu bir fikir edip
Arnavutlar ey aziz kardaşlar isyân etmeyin

Kırmayın Sultan Reşat Hânın mübârek kalbini
Meclis—i Âyân ü Meb'ûsânı lertzân etmeyin

Etmeyin Allah için güldürmeyin düşmenleri
Hem sizi hem de bizi böyle perişân etmeyin

Mülkün ihlâl etmeyin âsâyiş ü ikbâlini
Ümmetin elhânını tebdil—i efgan etmeyin

Binmeyin esbân—ı nefis—i düne ey arslanlarım
Âlem—i İslâma karşı azm—i meydân etmeyin

Aldadır Bulgar Karadağ Sırp ile Yunan sizi
Ol hudut düşmenleriyle ahd ü peymân etmeyin

Vâz olunmuş bir esâsı bozmağa sây eyleyip
Bir sarây—ı ihtişâm—ârâyı virân etmeyin

Etmeyin söz dinleyin vâdî—i cehle gitmeyin
Emr—i Kur'an—ı azim—üş—şânı nisyân etmeyin

Ehl—i İslâma inat asla yakışmaz bir zaman
Hakka karşı durmayın iblisi şâdân etmeyin

Birbirleriyle harp eden kimdir? İki din kardaşı
Kim olur râzı buna kan etmeyin kan etmeyin

Böyle mi Osmanlılık ey kahraman Osmanlılar
Âlemi sûzişli şûrişlerle zindân etmeyin

Böyle mi kurdu kuranlar devr—i Meşrûtiyyeti
Zulm ellyle çâk—i dâmân ü girîbân etmeyin

Adl için ilân—ı hürriyyet edenlerden hâya
Yok mudur Enver, Niyâzî'yi peşimân etmeyin

Öyle kanlı pençelerle saldırıp birdenbire
Dilber—i hürriyyeti bizden ru—gerdân etmeyin

Âfitapdan iktibâs—ı nûr eden yıldızları
Dûd—ı ah ü vâh ile her lahza pînân etmeyin

Korkun Allâhın celâlinden aman kardaşlarım
Ah aman rûh—ı Resûlullâhı lerzân etmeyin

1910

T Ü R K Ü C Ü M Ü Z

Gelmeden Mâyıs otuzbir gidiyormuş bû ne hal
Vermeden mi gidecek yoksâ hesap Türkücümüz

Kendini bülbül—i gülzâr—ı haklykat sanarak
Gübrelikte ötüyor misl—i gurab Türkücümüz

Şûaranın da büyük nâmını berbât etti
Bu husuta hele şâyân—ı itab Türkücümüz

Mir—i Mektûbinin ibkasını aldıktan haber
Edecek kaçmağa elbette şıtab Türkücümüz

Milletçe hizmet ise kasdi umûr—ı mülkü
Terkedip örmeli evvelce çorab Türkücümüz

Lâubâliydi ahâliyle gelince lâkin
Çeker oldu yüzüne şimdi nıkab Türkücümüz

Yıkılıp gıtmelidir çünkü yeter çektiirdi
Sekiz aydır bû ahâlîye azâb Türkücümüz

Kılısâlarda gidip câm ediyor inliyerek
Müsülmanım diye eyler mi hicab Türkücümüz

İngilizden nesi eksik yalnız şapkası yok
İçiyor hükm—i helâlile şarab Türkücümüz

Bir namaz kıldığını var mı gören mescidde
Feylesoftur tanımaz dîn ü kitab Türkücümüz

O kadar çeşmi açıktır ki görürse denizi
Zanneder çölde görünmekte serab Türkücümüz

Maksadı yapma iken tecrübeye başlayarak
Kıldı bir kat dâha Sivâs'ı harab Türkücümüz

1910

M E R S İ Y E

Kıldı âlemde bugün nâmus için terk—i hayat
İntihâr—ı Gailb'e erbâb—ı vicdân ağlasın

Kimsesi yoktur şu Sivas'ta garîbin hâlîne
Fart—ı rahminden Reşid—i yâr—ı zîşân ağlasın

Şem'a—yı bezm—i ebedî söndü hayfâ bâdezen
Mâtemin tutsun zavallı şâlran kan ağlasın

Hocagânîyle müdürüyle berâber her zaman
Yâd edip üstâdı etfâl—i destân ağlasın

Meşreb—i rindânesi hoşnut ederdi herkesi
Kâfirân âh eylesin kibr ü Müselmân ağlasın

Tab'ını görmek müyesser olmadı divânının
Tâb için yazdırdığı tertîb—i divân ağlasın

Ağlamaktan peyrev olsunlar bana erbâb—ı dil
Dinledikçe zârımı her yerde yârân ağlasın

Kim sebep olduysa bu hâl—i elim—i şâire
Bin belâya düş olup âlemde her ân ağlasın

Ağla (Rahmî) ağla bu gamla bitirdin âlemi
Ağladıkça sen görüp cümle sühendân ağlasın

G A L İ P İ Ç İ N

Ah neden gitmiş acep kim ihtiyâr—ı Gallb'in
Anlaşılmaz bir kazâdır intihâr—ı Galib'in

Çeşm—i giryânım sürüp âh eylerim gördükçe ben
Defterimde hattı kaldı yâdigâr—ı Galib'in

Gonca—yı âmâli hep serbeste kaldı dehrîde
Pek çabuk erdi hazâna nevbahâr—ı Galib'in

Bir daha veçh—i latifin görmenin imkânı yok
Zîr—i hâk oldu bugün cây—i karâr—ı Galib'in

Kutsiyâna eyledi te'sîr garîbin rihleti
Vakt olurken âsumandan giryebâr—ı Galib'in

Muntazam sûrette yaptırısın velî—ül—nîmetli (1)
Böyle toprak kalmasın şekl—i mezâr—ı Galib'in

Komşu oldu Molla İzzet'le ederler bahs—i aşk (2)
Sanmayın sustu zebân—ı dür—nîsâr—ı Galib'in

Herkesin kadrin cihâna bildirir gaybûbeti
Bâdezen elbette artar itibâr—ı Galib'in

Bir ilâhi âşıkı elden kaçırdı (Rahmîyâ)
Bâşını taşlarla dövsün varsa yâr—ı Galib'in

(1) Reşit Âkif Paşayı ima ediyor

(2) Şair Keçeci Zade İzzet Molla

GÖNLÜM GÖZÜM

Şevk ile cüyende—i cânândır gönlüm gözüm
Perküşâ—yı âlemi seyrândır gönlüm gözüm

Ben nasıl kendim idâre eyleyim insâf edin
Cezbe—i sevdâ ile raksândır gönlüm gözüm

Aşkı ben bú âlem—i fânide tahsil etmedim
Hüs_n ü âne rûh iken hayrândır gönlüm gözüm

Ağladıkça ben gören beyhûde ağlar hâlîme
Sûretâ gıryan fakat handândır gönlüm gözüm

Bezm—i vuslatta bile hâlim tebeddüil eylemez
Nerde olsam aşk ile giryândır gönlüm gözüm

Görmedim ben vuslat—ı didârı ammâ her gece
Meclisinde subha dek mihmândır gönlüm gözüm

Gördüğüm eşyâyı ben künhile (Rahmî) anladım
Tâlib—i nûrâver—i irfândır gönlüm gözüm

CEHALETTİR

Serâser âlemi ifsâd eden kimdir? Cehâlettir
Bütün gün fitneler icâd eden kimdir? Cehâlettir

Yakıp yıkmak kimin mûtâdıdır tâ devr—i Âdemden
Bu mülkü bir harâb—âbâd eden kimdir? Cehâlettir

Beşer tahsîl—i ilm ü mârifetle kesb—i acz eyler
Onu Fir'avn eden Şeddâd eden kimdir? Cehâlettir

Otuz üç yıl değil Abdulhamîd âh ey vatandaşlar
Bizi mahkûm—ı istibdât eden kimdir? Cehâlettir

Tanır mı hakkı haksızlıktan almış başka bir zillet
Yine şeytandan istîmdât eden kimdir? Cehâlettir

Cehâlet kimseden Hak'tan da korkmaz bir muannittir
Yine her yerde bin bî—dât eden kimdir? Cehâlettir

Hayâl—i zulm ile eğlenmez insanım diyen artık
O eski devri bâzan yâd eden kimdir? Cehâlettir

1910

N A Z İ R E

— Reşit Âkif Paşaya —

Tâlib—i dünyâ olanlar rütbe—i bâlâ arar

Mâil—i Mevlâ olanlar başka bir dünyâ arar

Zevk—i Hak'tan dür olan erbâb—ı gaflet her zaman

Neş'eyâb olmak için sâkî arar sahbâ arar

Şâir—i âli nazar bakmaz bu süflî âleme

Zâtını idrâk için âyîne—i sevdâ arar

Öyle bir âşık daha âlemde peydâ olmadı

Şimdi Mecnûnu o gezmiş olduğu sahrâ arar

Ders okursan ehl—î mânâdan oku sen (Rahmîyâ)

Çünkü anlar lâfz—ı bî— mânâda bin mânâ arar

İ S T İ Ğ R A K

Neşve—i mestiyi benden ahz eden sahbâ nedir
Yok benim benden vukûfum keşf için dünyâ nedir

Merdimende bir tecellisâzı ver kimdir fakat
Gördüğüm çeşm—i ümid efzâ—yı dil—pirâ nedir

Nâleler göz yaşları bilmem kiminçündür acep
Yâr kimdir ben kimim bû sûziş—i sevdâ nedir

Anlaşılmaz bir muammâdır vücûd—i kâinat
Bir taraftan yok olup mevcut olan eşyâ nedir

Hangi üstâdın gelir hâşâ elinden böyle iş
Üstümüzde bi—sütun bû kubbe—i Minâ nedir

İhtiyâc—ı halkı teksîre nedir bilmem sebep
Nebahâr—ı âlemi tâkip eden sermâ nedir

Hiç mi uslanmaz acep nev'i beşer bû arsada
Hiç kesilmez mi gürültü an—be—an gavgâ nedir

Ben Kızılırmak kenârında mukîmim şimdilik
Görmedim bir defa ey (Rahmî) acep deryâ nedir

1910

HAKİKAT LÂZİM İNSANA

Güzel bir kalb ile vicdan hamîyyet lâzım insâna
Sadâkat istikamet hüsnü niyyet lâzım insâna

Ne kudsî yâdigârdır Hazret—i Farûk—ı Âzamdan
Adâlet lâzım insâna adâlet lâzım insâna

Süleymanla karınca nezd—i Hâlikta müsâvidir
Müsâvâta bununçün pek riâyet lâzım insâna

O kisb—i iktidarlar bence hiçtir on pâra etmez
Ezelden bahş olunmuş bir fazilet lâzım insâna

Çalışma yâlnız sen kendini is'âde ey kari
Bütün hemcînsini is'âde gayret lâzım insâna
Perestîşkâr—ı câhın yoktur insanlıkta bir hakkı
Vatanla fikr—i istikbâl—i millet lâzım insâna
Şecâat arzına her yerde düşme etme zâlimlik
Fakat meydân—ı harpte bir celâdet lâzım insâna
Nişanlar rütbelere insâna asla bir şeref vermez
Başında gizli bir tâc—ı vilâyet lâzım insâna
Esâs—ı kâinâtı aslını fikr eyle ey gafil
Taharrî—i haklykat keşf—i hikmet lâzım insâna
Eğer sen doğru sözlü şâirîm dersen gel ey (Rahmî)
Muannîd olma teslim—i haklykat lâzım insâna

ETMEDİM ETMEM YİNE

Âb—ı rûyim hâke rîzân etmedim etmem yine
Devletim benden girizân etmedim etmem yine
Bir perestîşkârî—i adlîm bunu herkes bilir
İzziçün takbil—i dâmân etmedim etmem yine
Her iki âlemde ben Hak'tan inâyet beklerim
Kımseden ümmîd—i îhsân etmedim etmem yine
Ol hakîykat perverim ki mâl için ikbâl için
Hâtır—ı yârân—ı nisyân etmedim etmem yine
Andan âlâ fikre mâlikken yine Nef'i gibi
Şîir ile dâvâ—yı irfân etmedim etmem yine
Sırr—ı vahdetten haberdar olmayan şâirleri
Dâhil—i silk—i sühandân etmedim etmem yine

B A H A R İ Y E

Ey dîl bahâr erişti şetâret zamânıdır
Sahn—i çemende yâr ile sohbet zamânıdır
Eyyâm—ı mihnet oldu reside nihâyete
Gül mevsimi safâ vü muhabbet zamânıdır
Genc—i elemde ađlamanın bitti müddeti
Sahrâya lâlezâre azîmet zamânıdır
Elbette hoş geçer řu gelen nevbahârımız
Nev devrîmiz cihanda saâdet zamânıdır
Gül den alır hukukunu biçâre bülbülün
Hořtur zamânımız ki adâlet zamânıdır
Pek canlıdır bu devr—i Terakkî vü İttihat
Arz—ı kemâl ü keşf—i hakiykat zamânıdır
Midhat denince âlem eder arz—ı ihtiram
Rûh—ı edib—i âzama hürmet zamânıdır
Fââliyetle millet eder kesb—i itilâ
(Rahmî)—i nâ—ümide beşâret zamânıdır

1910

S E N K İ C Â N Â

Sen ki cânâ bâis oldun gönlümün İhyâsına
Bin gazel yazsam da azdır şükürümün İbkasına

Bâde—i lâlinle bunca mest olan üftâdeler
Bir dahî muhtaç olur mu gayrının sahbâsına

Görselerdi veçhini olmazdı mâil şüphesiz
Bil ki Ferhat Şîrin'ine Mecnun da Leylâ'sına

Her ne rütbe zâhide vasf eylesen anhyamaz
Hüsnünün kadrin ne bilsin düşmeyen sevdâsına

Devlet—i cennet gerekmez (Rahmiyâ) sensiz bana
Hâlikin vermem seni dünyâsına ukbâsına

OLUR

Âdilin kahrı bu mülkten mâhi—i isyân olur
Zâlimin lutfu bile bir bâdi—i hüsrân olur

Sen bununçün şüpheden vâreste ol ey müteriz
Kâmilin noksânı şahs—ı nâkısâ mizân olur

Merd—i kâmil itibâr eyler mi çünkü nâkısın
En mükemmel sandığı bir şeyde bin noksân olur

Ey tabîp sen çok devâ celp et o eczâhânene
Zehr ilan bir illete bin dert için dermân olur

Başkadır insanlık ey gafil gönül bilmez misin
Sırr—ı devr—i âlemi idrâk eden insân olur

Hod perestân—ı zamânın bakma sen etvârına
Zülcelâli fehm edenler hâk ile yeksân olur

Sây edersen sen de ey (Rahmî) yetersin menzile
Bak Kızılırmak giderken vâsıl—ı ummân olur

1910

A Ş K O L S U N

Cemâl—ullâha bir hayran olan hayrâna aşk olsun
Vücûd—ı kâlnâtı görmeyen çeşmâna aşk olsun

Havâya nefse hannas—ı laîne uymayup asla
Fenâlıktan tevakkî eyleyen insâna aşk olsun

Her irfan vâcib—ül—tâzım değil âlemde insâni
Cenâb—ı Hak'ka takrib eyleyen irfâna aşk olsun

Desinlerden geçip ancak rızâ—yı Hak için dâim
Hukûk—ı halkı teftiş eyleyen vicdâna aşk olsun

Cihanda bir emel hiçbir saâdet etmeyüp tâkip
Hamîyyet nâmına hizmet kılan yârâna aşk olsun

Sitemde_n başka birşey görmedik hâkan—ı sabıktan
Adâletle bu mülke can veren hâkana aşk olsun

Celâdet mi olur bundan büyük âlemde ey (Rahmî)
Livâ—yı ittihâdı kaldıran arslâna aşk olsun

1910

E V V E L Y Â R İ D İ

Geçti ol şebler ki bezmimde saâdet vâri idi
Şem'a—i pertev—fürûzum tal'at—i didâr idi

Neş'eler şevk ü emellerle doluydu serteser
Âlem—i sevdâda gönlüm sanki bir seyyâr idi

Bülbül ü gülle karıştılda geçirdik bir bahar
Gül'zârımla şetâretgâhımız gülzâr idi

Ben bûna âh etmeyimde neyleyim (Rahmî) bugün
Şimdi bedhah oldu cânan âh evvel yâr idi

B İ R F İ N C A N Y E T E R

Bir cezâ görür mü kimse çıkmayan destûrdan
Hükûm—i destur pâdişâhi korkutur bir mûrdan

Emrini yâ ettirir icrâ veyâhut azleder
Âmirin bir korkusu olmazsa bir memûrdan

İntisâbı olmayan bir fırkaya bulmaz felâh
Binbaşı olsa neferlikle çıkar tâbûrdan

Köhne bir fincan yeter mey nûş olursan (Rahmiyâ)
Rind—i hak perver içer mi sâgar—i fa fûrdan

A R A R

Bilmesi mümkün mü nâ—binâ—yı âlem kadrimi
Bir bölük üftâdeyi hülyâ—yı âlem kadrimi
Bilmiyor bilmez miyim ednâ—yı âlem kadrimi
Şimdi varsın bilmesin ebnâ—yı âlem kadrimi
Dem gelir elbet zaman bir madliyet pîrâ arar

Aslı yoktur âlemin asla hayaldir hep hayal
Anladım bû sırrı ammâ etmeyin benden sual
Gözlerimden anlasın âmâlini erbâb—ı hal
«Nakilden evvel gerek insâna feyz—i intikal
«Ey (Reşid) erbâb—ı fikr elfâzdan mânâ arar» (1)

(Rahmi) âciz nasıl vasf etmesin her gâh seni
Bir yaratmıştır cihanda Hazret—i Allah seni
Ben gibi âlem tanur ârif—i âgâh seni
Zehr olan bir illete bin dert için dermân olur
Adline meftûn olan eshâb—ı istîdâ arar

(1) Bu iki mısra Reşit Âkiş Paşanınıdır.

E Y Ş A N L I V A T A N

Mâder—i Osmâniyansın ey vatan
Maşrık—ı âsâr—ı şansın ey vatan
Gıbda efzâ—yı cihansın ey vatan
Merkez—i emn ü amansın ey vatan
Hep fedâ olsun yolunda cânımız
Sen yaşa ey mülk—i bi—pâyânımız

Şimdi bû millet bütün âşık sana
Oldular çünkü hakıkat âşınâ
Kalmadı başlarda eski ibtilâ
Sen emîn ol ki şu beytim bi—riyâ
Hep fedâ olsun yolunda cânımız
Sen yaşa ey mülk—i bi—pâyânımız

Hâline rahm etti Rabb—ül—âlemin
İttihattan kal'a yaptık pek' metin
Sen emîn ol ey vatan artık emîn
Virdimiz zirâ şu beyt—i bihterin
Hep fedâ olsun yolunda cânımız
Sen yaşa ey mülk—i bî—pâyânımız

Harp ederken biz memattan korkmayız
Şân alıp terk—i hayattan korkmayız
Şerbet—i câm—ı necattan korkmayız
Biz seninçün kâinattan korkmayız
Hep fedâ olsun yolunda cânımız
Sen yaşa ey mülk—i bî—pâyânımız

1910

H Ü K Ü M E T İ M E Ş R U T A

Hükûmet bir sarây—ı dil—küşâdır
Hükûmet hiç yıkılmaz bir binâdır
Hükûmet ref için zulm—ı ziyâdır
Karanlıklarda bir necm—i Hüdâdır
Hükûmet her garîbe reh—nümâdır
Hükûmet her zayıfa mültecâdır
Hükûmetten kaçan eşkıyâdır
Hükûmet anlara dâr—ül—cezâdır
Hükûmet şimdi hikmet âşinâdır
Hükûmet şimdi şâyân—ı senâdır

Hükûmetlerle âlem oldu mâmur
Hükûmetsiz yaşar mı yerde bir mur
Hükûmet şâfi—i mağmûm ü mesrur
İder inkâr olunmaz yâ bu meşhur
Demez aslâ bu zâhittir bu meyhur
Hükûmetçe değildir kimse menfur
Hükûmet kahr mı hakk—ı mağdur
Nasıl baş gösterir gaddâr—ı mağrur
Hükûmet şimdi hikmet âşinâdır
Hükûmet şimdi şâyân—ı senâdır

Çıkardı âleme bir şanlı devlet
Hükûmet sâyesinde bir aşîret
Hükûmet sâyesinde hâb ü râhet
Hükûmet sâyesinde İstirâhet
Bütün İnsanlar icrâ—yı şekâvet

Ederler olmasa havf—ı hükûmet
Hükûmet saçmasa âsâr—ı satvet
Selâmet mi kalır bu mülk ü millet
Hükûmet şimdi hikmet âşînâdır
Hükûmet şimdi şâyân—ı senâdır

Hükûmet hâdîm—ı nev'i beşerdir
Hükûmet halka en müşfik pederdir
Hükûmet sanma senden bî—haberdir
Hükûmet adl—ı Hak'tan bir eserdir
Hükûmet dâfi—ı derd ü kederdir
Hükûmet mâhl—ı âsâr—ı şerdır
Hükûmet zulme karşı bîr siperdir
Hükûmet muhteremdir müteberdir
Hükûmet şimdi hikmet âşînâdır
Hükûmet şimdi şâyân—ı senâdır

Hükûmet yer yüzünde âsumânın
Bütün fevkindedir iclâl ü şânın
Hükûmet zâhîr—ı bî—kesânın
Hükûmettir rakîbî her mekânın
Hükûmettir cilâsı çeşm—ı cânın
Hükûmettir hayâtı bû cihânın
Hükûmettir bahârı her zamânın
Baharsız şevki olmaz gülsitânın
Hükûmet şimdi hikmet âşînâdır
Hükûmet şimdi şâyân—ı senâdır

M A R T O T U Z B İ R

Mart otuzbir kanlı bir gündür bu mülk ü millete
Kanlı istibdat hücum etti bugün hürriyete
Pek büyük bir darbe vurdu devr—i Meşrûtiyyete
Pâyitaht kanlarla döndü Kerbelâ meydânına

Mart otuzbirden sakın zirâ belâya dâmıdır
Mart otuzbir hâinânın en büyük bayrâmıdır
Subh—ı mes'ûdiyetin menhûs olan akşâmıdır
Semm—i katil kattı dertli milletin dermânına

Mart otuzbirde fesât erbâbı tuğyân ettiler
Meclisi cem'iyeti birden perişân ettiler
Ah yapılmışken binâ—yı mülkü virân ettiler
Aldanıp Abdulhamîd'in lafzına ihsânına

Doğrulukta_n tâ çocukken saptılar Yıldızlılar
Hak gibi mahlûka hergün taptılar Yıldızlılar
Mart otuzbirde donanma yaptılar Yıldızlılar
Zâlimin bel bağlanır mı adl için peymânına

Ben bu âlemden miyim yok başka bir âlemliyim
Mart otuzbir vak'a—yı dil—sûzuna mâtemliyim
Hüngür hüngür ağlasam da çok değil pek gamlıyım
Gûşidâr oldum yetimânın yine efganına

Râh—ı Hak'tan ayrılıp bir gayr—ı râha gitmeyin
Ey vatandaşlar birer cevhersiniz siz bitmeyin
Zümre—i âdâya birşeyçün tekâpû etmeyin
Bir nakîse gelmesin Osmâniyânın şânına

1910

F E Z E Y A N

Milletin mahv oldu bin mihnetle istidâdı hep
Herkesin işte bu yüzdendir çıkan feryâdı hep
Bir takım biçârenin sendendir istimdâdı hep
Rahme şâyandır perişandır vatan evlâdı hep
Ey Kızılırmak götür enkaz—ı istîpdâdı hep
Gözlüyorlar lutfunu unsurların efrâdı hep

Âşık oldunsa teâlî—i vatan sevdâsına
Hâdim ol devr—i cedîdin emr—i Hak pirâsına
Âlem—i hürriyyetin pûyân olup sahrâsına
Dök bütün hâinleri artık adem deryâsına
Ey Kızılırmak götür enkaz—ı istîpdâdı hep
Gözlüyorlar lutfunu unsurların efrâdı hep

Zülf—i yâre eyleriz hâlâ dokunmaktan hazer
Kim dokunsa vehleten görmektedir zirâ zarar
Sönmemiş kanun—ı bî—dâdı saçar her dem şerer
Hâl—i milletten sana lâyık mı olmak bî—haber
Ey Kızılırmak götür enkaz—ı istîpdâdı hep
Gözlüyorlar lutfunu unsurların efrâdı hep

Ger bu tuğyânın cihanda hak için tuğyan ise
Bir sebepçün rahmete ibkayı nâm ü şân ise
Hastegân—ı zulme âb—ı himmetin dermân ise
Maksadın celb—ı rızâyı hâlik—ı ekvân ise
Ey Kızılırmak götür enkaz—ı istîpdâdı hep
Gözlüyorlar lutfunu unsurların efrâdı hep

Ol bu zulme uğramış biçâre halka bir muin
Fitneyi kaldır ki olsunlar görüp fikren emin
Bir nezâfet kesb ile sâyende fahr etsin zemin
İsteriz etmek temâşâ biz bunu ayn—ül—yakın
Ey Kızılırmak götür enkaz—ı istîpdâdı hep
Gözlüyorlar lutfunu unsurların efrâdı hep

1909

HÜRRIYET DESTANI

Bugünden itibâren başlamıştır devr—i hürriyyet
Bugün güldü sitemden kurtulup kan ağlayan millet
Bugün meydâna çıktı gizlenen bir şanlı cemiyet
Bugün tuttu cihânı serteser bir nûr—ı kutsiyyet
Bugün kalktı Hüdüadan başkaya arz—ı ubüdiyyet
Bugün kıldık cenâb—ı Hâlika biz kesb—i kurbîyyet
Bugün bir fîyd—i millî hâyat efzâ—yı âlemdir
Bugün Osmanlılarca pek mukaddes pek mufahhamdır

Bugün hürriyyeti her şehre ilân etti jon Türkler
Bizi tâ haşredek mahkûm—i şükrân etti jon Türkler
Şahâdet maksadıyle azm—i meydân etti jon Türkler
Celâdet âleminde arz—ı burhân etti jon Türkler
Bugün Abdülhamîdi pe perişân etti jon Türkler
Bütün yaptıkları zulme peşimân etti jon Türkler
Bugün bir fîyd—i millî hâyat efzâ—yı âlemdir
Bugün Osmanlılarca pek mukaddes pek mufahhamdır

Bugün bir nûr—i şâdî rûnümâdır zir ü bâlâda
Bugün mihnetten aslâ bir eser yok rûy—i dünyâda
Bugün bir başka reng ü neş'e vardır câm ü sahbâda
Bu rûz—i şavkı görmüştü Kemal vaktiyle rüyâda
Bugün başka şetâret var şeref var kûh ü sahrâda
Bu şehrâyini seyr eyler melekler arş—ı âlâda
Bugün bir iyd—i millî hâyat efzâ—yı âlemdir
Bugün Osmanlılarca pek mukaddes pek mufahhamdır

Bugün bir başka feyze başka bir iclâle mazhardır
Bugün yekser cihan şemsi hakîykatle münevverdir
Bugün ikbâl ü izzet her zelîl—i dehre yâverdir
Bugün öksüzlerin bayrâmıdır bir iyd—i ekberdir
Bugün her içtiğim sû mest eder meyle berâberdir
Bugün her gördüğüm cânâne benzer öyle dilberdir
Bugün bir iyd—i millî hâyat efzâ—yı âlemdir
Bugün Osmanlılarca pek mukaddes pek mufahhamdır

Bugün dağlar çemenler goncalar kuşlar da handandır
Kakîykat devr—i Mehmet Hân—ı Hâmis medhe şâyandır
Bugün cem'iyete isân olan mecbûr—i şükrandır
Bugünkü hizmete bâlâda kutsiler de hayrandır
Bugün eski reziller müstebitler pek perişandır
Bugün gûyâ cihan bir mahşer—i erbâb—ı isyandır
Bugün bir iyd—i millî hâyat efzâ—yı âlemdir
Bugün Osmanlılarca pek mukaddes pek mufahhamdır

Bugün bir nağme—i pür şevke döndük hep meserretten
Bugün tebrik olunduk sanki biz dergâh—ı izzetten
Yasaktı istikamet bahs olunmazdı hamiyetten
Utanmazlardı asla bî—hayâlar ahz—ı rüşvetten
Değildi hak değil râzı bû denâetten
..... (1)

Bugün bir îyd—i millî hâyat efzâ—yı âlemdir
Bugün Osmanlılarca pek mukaddes pek mufahhamdır

Bugün sermest—i eşvak oldular yârân—ı hürriyyet
Sağ olsun sütude iclal ile hâkan—ı hürriyyet
Büyüktür âlemin dîvânıdır dîvân—ı hürriyyet
O Sahrâ—yı kebîrî eğdirir meydân—ı hürriyyet
Etek öptürmez aslâ kîmseye fermân—ı hürriyyet
Teâlîdir tenezzülden berîdir şân—ı hürriyyet
Bugün bir îyd—i millî hâyat efzâ—yı âlemdir
Bugün Osmanlılarca pek mukaddes pek mufahhamdır

1910

(1) Noktalı yerler aslında eksiktir.

D Ö R T L Ü K L E R

— 1 —

Âşınâ—yı bezm—i aşkım etmedim bigânelik
Yâre hâlîm arz için evvel bükâdan başladım
Matlabım ancak Hüdânın rüyet—i dildârıdır
Aşkımı ilâna gerçi mâslvâdan başladım

— 2 —

(Rahmiyâ) türlü tehâcümle bu dehr—i âdi
Beni mecbûr—i enîn ruhumu ihrak etti
Eylemezdim nice dem şîre dahî atf—ı nazar
İltifâtın beni ammâ yine intâk etti

— 3 —

Severim sun'u güzîni düşünür sâîfîni
Kulluğumu anlamam abde mi Mâbûda mıdır
Bî—tevakkuf yürürüm şevk ile ammâ bilemem
Müntehâsı bû yolun mezîl—i maksûda mıdır

Lutfen Őu donanma için ey Hazret—i Vâli
Memurları terhib ediniz terk—i maâŐa
İnsaf ediniz siz de ey eŐrâf ü ahâli
Mketep̄le hapishane ble düŐtü telâŐa

İstinaf Muddei Umumisinin
Hans—i maaŐ ianesini
Etmiyorlar kabul donanmacılar
Varsın etsin iâŐe hanesi

Zanneyley imiŐ o beyefendi
İbrâz—ı hamiyeti cehâlet
Bu zannını söylemiŐ geçen gün
Ancak bu kadar olur hasenat

Son üç dörtlük donanmaya toplanan iane için söylenmiŐtir.

M ü f r e d l e r

1

Ders ü tâlim görmeden şâir kılan kimdir beni
Ağlarım lutf-ı Hüda'dan şermsâr oldukça ben

2

Bir Halîl evvelce geldi kıldı esmâmı şikest
Sen Halîl'im sonra geldin halkı kıldın putperest

3

Vâr ise îmânın ey insafı yok dilber sana
Handerîz olmak düşer mi giryebâr oldukça ben

F A H R İ Y E

Öyle Mecnûnum ki zaptetmez bu sahrâlar beni
Bağlamak mümkün değil geysûya Leylâlar beni

Ben ezel bezminde sermest bunda mahmûr olmuşum
Kandırır mı içtiğim bû gamla sahbâlar beni

Yâlnız kâğıt mürekkep nâme mi hayran bana
İlticâgâh addeder hep lafz-ı mânâlar beni

Başkalar isterse teslim etmesin yetmez mi bu
Şâir-i mù'ciz tanır Sâmih'ler İhyâ'lar beni

Bahtiyârım devlet-i aşkım yeter (Rahmî) bana
Besliyor âgûş-ı Tûrânda sevdâlar beni

200 KURUŞ